

Učni načrt

Predmet

TOLKALA

1. Opredelitev predmeta
2. Splošni cilji predmeta
3. Operativni cilji predmeta – dejavnosti
4. Operativni cilji predmeta – vsebine
5. Standardi znanja
6. Didaktična priporočila
7. Izvedbeni standardi in normativi

1. OPREDELITEV PREDMETA

Izvor tolkalnih inštrumentov sega v začetek zgodovine človeštva, v kameno dobo. Tolkala različnih oblik, materialov in načinov produciranja zvoka in tona so že zelo zgodaj zasedla pomembno mesto v kultni in ritualni glasbi. Ti običaji in z njimi povezani tolkalni inštrumenti so se v posameznih neevropskih deželah ohranili do današnjih dni.

V času križarskih vojn so si bobni in timpani utrli pot v Evropo, kjer so jih skozi stoletja razvili do oblik, ki jih poznamo danes. Vendar razvoj še ni končan.

Idiofone z določljivo višino tona delimo na lesene (ksilofon, marimbafon ...) in kovinske (zvonovi, zvončki, vibrafon ...). Prvi so si iz Azije v stoletjih utrli pot v Afriko, Ameriko in Evropo ter se oblikovno spreminjali. Razvoj zvončkov lahko navežemo na kovinske zvonce različnih velikosti, ki so jih od 8. stoletja združevali in nanje igrali s kovinskimi kladivci. Na prehodu iz 19. v 20. stoletje je bil razvoj obeh idiofonskih skupin medsebojno povezan.

Posebno v zadnjem času so tolkalni inštrumenti zavzeli pomembno mesto v sodobni glasbi.

V iskanju novih zvokovnih in izraznih možnosti se je povečala uporaba tradicionalnih tolkalnih inštrumentov, dopolnile so se tehnike igranja nanje, hkrati pa se je število tolkalnih inštrumentov, s spoznavanjem in pod vplivom drugih glasbenih kultur, močno razširilo. Ta razvoj postavlja pred tolkalce vedno nove in bolj kompleksne naloge, obvladati morajo različne tehnike igranja na različne inštrumente, prebrati včasih zapleteno, včasih samo okvirno zapisano notno gradivo, ga občutiti in zaigrati v stilu, ki mu pripada.

Predmet tolkala je namenjen individualnemu poučevanju inštrumentov skupine tolkal na GŠ v R Sloveniji in obsega glasbila, ki so najpogosteje uporabljena solistično, v komornih skupinah ali različnih orkestrih.

2. SPLOŠNI CILJI PREDMETA

UČENCI:

- se oblikujejo v vsestransko razvito osebnost s pozitivnim odnosom do dela, umetnosti in potrebe po izpopolnjevanju in razvoju,
- razvijajo glasbeno kulturo in smisel za glasbo:
  - prebujajo interes in ljubezen do glasbe in glasbenega izražanja,
  - vzpostavljajo naravne vezi razvoja umetniškega mišljenja, sluha ob spoznavanju zakonitosti glasbenega izraza in glasbenih oblik ob pomoči tehnike,
  - pridobivajo motorične spretnosti in veščine, potrebne za izvajanje in zapisovanje glasbe,
  - razvijajo natančne ritmične predstave,
  - se navajajo na samonadzor in nadzor tona,
  - razvijajo analitično obvladovanje notnega teksta,
  - se usposablajo za samostojno delo in nadaljnje glasbeno izobraževanje,
  - se usposablajo za samostojno izvajanje glasbenih del in igranje v komornih skupinah ter orkestrih.

3. OPERATIVNI CILJI PREDMETA – DEJAVNOSTI

Učenci:	NIŽJA STOPNJA		VIŠJA STOPNJA
	1. in 2. razred	3., 4., 5. in 6. razred	7. in 8. razred
igrajo na tolkala;	<ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo tolkalne inštrumente, • spoznajo in obvladajo držo palic in osnovno tehniko igranja na malem bobnu: repeticija zapestja in repeticija palice, • spoznajo in obvladajo držo palic in osnovno tehniko igranja na ksilofonu, • na ksilofonu igrajo posamezne durove lestvice, • razumejo in igrajo notne vrednosti – celinka, polovinka, četrtna, osminka, osminka triola in šestnajstina z istoimenskimi pavzami v dvo-, tri- in štiričetrtninskem taktovskem načinu v različnih hitrostih, • igrajo preprostejše etude in skladbe z naštetimi prvinami, • spoznajo zapis in osnovno tehniko igranja na kompletu bobnov; 	<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo tehniko igranja na malem bobnu – enojni predložek, tremolo, • razvijajo tehniko igranja na ksilofonu – tremolo, • nadaljujejo s tehniko igranja na kompletu bobnov, • na ksilofonu, vibrafonu ali marimbi igrajo durove in molove lestvice s kadencami, • spoznajo in razvijajo tehniko igranja na timpanih, • spoznajo in razvijajo tehniko igranja na trianglu, tamburinu in kastanjetah, • razumejo, prepoznajo in igrajo vsa notna trajanja in pavze v četrtninskem in osminkem taktovskem načinu, • spoznajo in obvladujejo 5/4, 7/4, 5/8, 7/8 in polovinske takte ter menjavo taktovskih načinov, • poglobijo občutek za tempo, • razvijajo igro z lista, • igrajo etude in skladbe z naštetimi prvinami, • posamezne skladbe za ksilofon oz. vibrafon igrajo na pamet; 	<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo tehniko igranja na tolkalnih inštrumentih-tremolo, dvojni udarci in predložki, • razumejo in igrajo notne vrednosti – kvintola, sedmola z istoimenskimi pavzami, • na ksilofonu razvijajo hitro tehniko igranja z dvema palicama, • spoznajo in razvijajo tehniko igranja činel a due in v. bobna, • razvijajo tehniko igranja s štirimi palicami na vibrafonu in marimbi, • na vibrafonu ali marimbi igrajo durove in molove lestvice s kadencami s štirimi palicami, • razvijajo koordinacijo igranja na kompletu bobnov v različnih stilih, • igrajo etude in skladbe z naštetimi prvinami, • razvijajo igro z lista, • igrajo na pamet;
solfedžirajo;	<ul style="list-style-type: none"> • izrekajo ritmične vsebine z nevtralnimi zlogi, • štejejo dobe (lahko s pomočjo metronoma), • natančno upoštevajo trajanje notnih vrednosti, • pojejo intervale (sekunda, terca); 	<ul style="list-style-type: none"> • pojejo skladbe, ki jih igrajo, • štejejo dobe – metronom, • natančno upoštevajo trajanje notnih vrednosti, • pojejo intervale (kvarta, kvinta); 	<ul style="list-style-type: none"> • pojejo intervale, ki so potrebni za uglasitev timpanov, po potrebi pa tudi posamezne ritmične motive na tolkalnih inštrumentih • pojejo skladbe, ki jih igrajo;

oblikujejo zvok;	<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo in do določene mere obvladujejo dinamiko, (p, mf, f, ff) in poudarke (akcente) na osminkah; 	<ul style="list-style-type: none"> • spoznajo in obvladujejo poudarke (akcente) na triolah in šestnajstinkah, • spoznajo tehniko pedalizacije na vibrafonu, • obvladujejo dinamične prvine (od pp do ff, crescendo, decrescendo) in agogiko; 	<ul style="list-style-type: none"> • zahtevnejše etude in skladbe izvajajo tekoče in z izrazom;
igrajo v skupini;	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo v duetu s pedagogom in lažje skladbe s spremljavo klavirja; 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo v duetih, skladbe s spremljavo klavirja in lažje skladbe v tolkalnih skupinah, šolskih orkestrih, amaterskih pihalnih orkestrih in ansamblih; 	<ul style="list-style-type: none"> • igrajo v duetih, skladbe s spremljavo klavirja, v tolkalnih skupinah, šolskih orkestrih, amaterskih pihalnih orkestrih in ansamblih;
ustvarjajo;	<ul style="list-style-type: none"> • zapišejo posamezne prehode na kompletu bobnov, • poslušajo posnetke svojega igranja; 	<ul style="list-style-type: none"> • znotraj glasbenih struktur razvijajo glasbene ideje, • poslušajo posnetke svojega ter igranja drugih; 	<ul style="list-style-type: none"> • znotraj glasbenih struktur razvijajo glasbene ideje;
spoznavajo, ocenjujejo in vrednotijo glasbo.	<ul style="list-style-type: none"> • o glasbi, ki jo izvajajo, se pogovarjajo s preprostimi, toda točnimi izrazi, • prepoznajo razlike med grobim in kultiviranim igranjem; 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenijo lastne izvedbe (nastopi) in razvijejo kritičen odnos do svojega igranja, • ob poslušanju drugih primerjajo svoje znanje, • razvijejo pozitivni tekmovalni duh, • ob spoznavanju tolkalnih inštrumentov spoznajo tudi njihov izvor, • spoznajo lažje skladbe slov. in drugih evropskih avtorjev; 	<ul style="list-style-type: none"> • izkazujejo poznavanje različnih oblik notacije za tolkalne inštrumente, • pri izvajanju kažejo razumevanje različnih glasbenih obdobij in stilov, • sistematično zaokrožijo in uporabijo vsa pridobljena znanja, • oblikujejo kriterije vrednotenja glasbe s primerjavo lastnih skladb z drugimi (nastopi drugih učencev, koncerti, avdio in video posnetki...), • izkustveno, razumsko in čustveno ocenijo in vrednotijo izvajano glasbo, • spoznajo zahtevnejše skladbe slov. in drugih avtorjev;
Dodatni pouk	Intenzivnejše razvijanje tehničnih in muzikalnih prvih do stopnje celovitega uresničevanja ciljev in brezhibnega obvladovanja snovi, ki je predpisana za posamezni razred oziroma stopnjo izobraževanja.		

4. OPERATIVNI CILJI PREDMETA – VSEBINE

1. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- seznanjanje s tolkalnimi inštrumenti,
- telovadba zapestja,
- drža palic za mali boben,
- dinamične prvine – p, mf, f, ff,
- repeticija zapestja, repeticija palice,
- spoznavajo, razumejo in igrajo notne vrednosti celinke, polovinke, četrтинke in osminke z istoimenskimi pavzami v dvo-, tri- in štiričetrтinskem taktovskem načinu,
- G. L. Stone: Stick Control for the Snare Drummer, str. 5/1–24, str. 6/ 25–48,
- drža palic za ksilofon.

LESTVICE:

- C-, G-, F-dur.

ETUDE:

- E. Keune: Šola za mali boben – etuda, št. 1–28 ali
- G. Bomhof: Method for Snare Drum 1, str. 2–25,
- G. Bomhof: Method for Drumset, str. 6, 7, 8, 9, 10, 12; solo št 1.

SKLADBE:

- C. Barratt: Bravo! Percussion,
- N. J. Živkovič: Mein erstes Buch für Xylophon und Marimba.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

2. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- spoznavajo, razumejo in igrajo poudarek (akcent) na osminski noti,
- spoznavajo, razumejo in igrajo osminsko triolo in šestnajstinke z istoimenskimi pavzami v dvo-, tri- in štiričetrtinskem taktovskem načinu,
- G. L. Stone: Stick Control for the Snare Drummer, str. 8/1–12, str. 9/1–9, str. 10/1–12.

LESTVICE:

- B-, Es-, As-, Des-, D-, A-, E-, H-dur čez dve oktavi.

ETUDE:

- E. Keune: Šola za mali boben – etuda št. 29–39 ali
- G. Bomhof: Method for Snare Drum 1, str. 26–36,
- G. Bomhof: Method for Drumset, str. 13, 14, 15, 16, 17, 18, solo št. 2, 3.

SKLADBE:

- C. Wilcoxon: Swinging Accents – solo za mali boben iz zbirke Modern Rudimental Swing,
- C. Barratt: Bravo! Percussion,
- G. F. Händel: Menuett iz zbirke Tolkalna glasba za začetnike (Z. Lázsló),
- N. J. Živkovič: Mein erstes Buch für Xylophon und Marimba.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- dve etudi iz preigranih vsebin za mali boben,
- lestvica in skladba za ksilofon,
- solo za komplet bobnov.

NAPREDOVANJE

Potrebni pogoji za prehod v drugo obdobje nižje stopnje je uspešno opravljen izpit za 2. razred.

3. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- razvijejo igranje poudarka (akcenta) na triolah in šestnajstinkah,
- spoznajo, razumejo in igrajo šestnajstinsko triolo in sekstolo z istoimenskimi pavzami v dvo-, tri- in štiričetrtinskem taktovskem načinu,
- enojni predložek – G. L. Stone: Stick Control for the Snare Drummer, str. 16/1–18,
- tremolo – G. L. Stone: Stick Control for the Snare Drummer, str. 12/1–12,
- tremolo na ksilofonu.

LESTVICE:

- Des-, Ges-, Cis- dur in a-, e-, d-mol čez dve oktavi.

ETUDE:

- E. Keune: Šola za mali boben – etuda št. 40–55, 104, 145,
- M. Goldenberg: Modern School for Snare Drum – dueti, str. 18–23, str. 24,
- G. Bomhof: Method for Snare Drum 1, str. 37–54,
- G. Bomhof: Method for Drumset, str. 20–25, solo št. 4.

SKLADBE:

- N. J. Živkovič: Funny Xylophone I (I – Liedchen, II – Sweet Quick Sixteen),
- M. Goldenberg: Modern School for Xyl., Marimba and Vibraphone (Yankee Doodle),
- F. J. Gosec: Gavotte iz zbirke Tolkalna glasba za začetnike (Z. Lázsló),
- F. Dupin: Courtes Pieces (Album št. 1) – III – Apaches, I – Promenade – m. boben,
- F. Dupin: Courtes Pieces (Album št. 6) – XIX – Les Muchachos – m. boben in viseča činela,
- F. Sans: Journal Intime (iz Collection Panorama) – komplet bobnov.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- dve etudi iz preigranih vsebin za mali boben,
- durova in molova lestvica,
- skladba za ksilofon,
- skladba za tolkala s spremljavo klavirja.

4. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- enojni predložek in tremolo v hitrejšem tempu,
- spoznajo, razumejo in igrajo piko pri posameznih notnih vrednostih,
- tehnika pedalizacije na vibrafonu.

LESTVICE:

- durove lestvice s kadencami v razloženih akordih in h-, fis-, cis-, g-, c-, f-mol čez dve oktavi v enojnih udarcih in tremolu.

ETUDE:

- E. Keune: Šola za mali boben – etuda št. 56–61, 64–67,
- M. Goldenberg: Modern School for Snare Drum, str. 25, 26, 27, duet, str. 30 + 31, 32 + 33, str. 44, 45,
- M. Goldenberg: Modern School for Xyl., Marimba and Vibraphone, str. 13–17, str. 27,
- G. Bomhof: Method for Drumset, str. 27–37, solo št. 5, 6, 7.

SKLADBE:

- N. J. Živkovič: Funny Xylophone I (IX - Dee - Diddle - Doo),
- M. Goldenberg: Modern School for Xyl., Marimba and Vibraphone – Allegro, str. 28,
- neznani avtor: Madžarska plesa iz zbirke Tolkalna glasba za začetnike (Z. Lázsló),
- A. Waignein: First Story (komplet tolkal in klavir),
- E. Buyle-A. Delhaye: Roll on – komplet bobnov in klavir.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- dve etudi iz preigranih vsebin za mali boben,
- durova lestvica s kadenco, molova lestvica in skladba za ksilofon ali vibrafon,
- skladba za tolkala s spremljavo klavirja.

5. razred

TEHNIČNE IN MUZIKALNE PRVINE TER TEORETIČNE VSEBINE:

- tremolo – G. L. Stone: Stick Control for the Snare Drummer, str. 14/1–6, 13–18, str. 25/ 1–6,
- dvojni, trojni in četverni predložki – E. Keune: str. 82,
- 5/4, 7/4, 5/8, 7/8 in polovinski takt,
- kvintola in sedmola,
- drža palic za timpane, vaje za uglasitev timpanov, tremolo,
- tehnika igranja triangla, tamburina in kastanjet.

LESTVICE:

- molove lestvice s kadencami čez dve oktavi v enojnih udarcih in tremolu.

ETUDE:

- E. Keune: Šola za mali boben – etuda št. 68–79, 105, 107,
- M. Goldenberg: Modern School for Snare Drum, str. 28,29, dueti, str. 34–43, str. 46, 48, 49,
- M. Goldenberg: Modern School for Xyl., Marimba and Vibraphone, str. 18–23,
- F. Dupin: Méthode Rapide pour Xylophone/2. zv., etuda št. 1–6, tematski etudi,
- E. Keune: Šola za timpane, etuda št. 86, 87, 18–29,
- R. Hochrainer: Vaje za timpane, etuda št. 2–14,
- G. Bomhof: Method for Drumset, str. 39–49, solo št. 8, 9.

SKLADBE:

- F. Dupin: Courtes Pieces (Album št. 4) – Vibravalse,
- F. Dupin: Courtes Pieces (Album št. 2) – VII Manhattan,
- F. Dupin: Courtes Pieces (Album št. 7) – XX Mosaiques,
- J. Delécluse: A la Maniere de ... No. 1, 2,
- A. Moffat: Skladbe starih mojstrov v priredbi za violino (vibrafon).

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- etuda iz preigranih vsebin za mali boben,
- etuda za timpane,
- tematska etuda ali skladba za ksilofon ali vibrafon,
- etuda za komplet bobnov,
- skladba za tolkala s spremljavo klavirja.

6. razred

RAZVIJANJE RITMIČNIH IN TEHNIČNIH PRVIN:

- menjava taktovskih načinov,
- tremolo – G. L. Stone: Stick Control for the Snare Drummer, str. 27/1–6, 13–18,
- preuglaševanje timpanov med igranjem, tremolo,
- tehnike igranja činel a due – M. Peters/D. Black: Cymbals, A Crash Course,
- osnove tehnike igranja s tremi oz. štirimi palicami na vibrafonu ali marimbi.

LESTVICE:

- durove in molove lestvice s kadencami čez dve oktavi v enojnih udarcih in tremolu.

ETUDE:

- E. Keune: Šola za mali boben – etuda št. 80–93, 95–97,
- M. Goldenberg: Modern School for Snare Drum, str. 50, 51, 64, 66, 67, 68, dueti, str. 52, 53, 58, 59, 60, 61,
- F. Dupin: Méthode Rapide pour Xylophone/2. zvezek, etuda št 7–12, tematski etudi,
- E. Keune: Šola za timpane, etuda št. 86, 87, 18-29,
- R. Hochrainer: Vaje za timpane, etuda št. 2–14,
- G. Bomhof: Method for Drumset, str. 39–49, solo št. 8, 9

SKLADBE:

- J. Delécluse: A la Maniere de ... No. 3, No. 4,
- F. Dupin: Courtes Pieces (Album št. 4) – Sambarimba, Epitaphe,
- N. Rosauero: Seven Brazilian Children Songs for Marimba,
- R. Kamplet: Spomin (timpani in klavir),
- W. Kraft: M'SP (timpani solo),
- V. Firth: Solo Impresions for Two Timpani and Piano,
- F. Dupin: Courtes Pieces (Album št. 2) – VIII Crazy Dog,
- M. Vives Quérol: MÉTISSE (komplet bobnov).

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- etuda iz preigranih vsebin za mali boben,
- skladba za timpane,
- tematska etuda ali skladba za ksilofon, vibrafon ali marimbo,
- solo ali skladba za komplet bobnov,
- skladba za tolkala s spremljavo klavirja.

NAPREDOVANJE

Za prehod na višjo stopnjo izobraževanja mora učenec na izpitu za 6. razred tolkal pokazati dobro obvladovanje vseh tehničnih in muzikalnih elementov igre in pridobiti pozitivno mnenje izpitne komisije.

7. razred

SKUPINA A:

RAZVIJANJE RITMIČNIH IN TEHNIČNIH PRVIN:

- dvojni, trojni in četverni predložki – E. Keune: str. 82,
- kvintola in sedmola,
- menjava ročnih redov pri igranju ritmičnih prvin na malem bobnu, poudarki,
- J. Deleçluse: Méthode de Caisse-Claire – str. 6, 7,
- vaje za uglaševanje timpanov, tremolo,
- tehnika igranja s štirimi palicami na marimbi (vibrafonu) – Burton ali Stevens.

LESTVICE:

- durove lestvice s štirimi palicami – 1. notranji palici,
2. zunanji palici – v paralelnih oktavah,
3. lestvice v razloženih akordih,
4. kadenca z vertikalnimi in izmeničnimi udarci.

ETUDE:

- E. Keune: Šola za mali bobnen, etuda št. 78, 79,
- J. Deleçluse: Méthode de Caisse-Claire, etuda št. 1, 2,
- F. Dupin: Méthode Rapide pour Xylophone/2. zvezek, etuda št. 8–10, tematska etuda,
- M. Ford: Marimba – Technique Through Music,
- E. Keune: Šola za timpane, etuda št. 38,39, 88,89.

SKLADBE:

- N. J. Živković: Funny Marimba (Ein Liebeslied?, Der Wanderer ...),
- F. Passerone: Petites pieces št. 5, 6.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- etuda iz preigrane snovi za mali bobnen,
- etuda za timpane,
- durova lestvica s kadenco – 4 palice,
- tematska etuda za ksilofon in skladba za vibrafon ali marimbo,
- skladba za tolkala s spremljavo klavirja.

SKUPINA B:**RAZVIJANJE RITMIČNIH IN TEHNIČNIH PRVIN:**

- dvojni, trojni in četverni predložki – E. Keune: str. 82,
- kvintola in sedmola,
- izboljšanje odboja palice pri dvojnem udarcu – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 16/1 - 6, str. 12/7, 8,
- igranje poudarkov pri notah s piko – G. L. Stone: Accents and Rebounds str. 8/1, 2; str. 9/13, 14; str. 10/25, 26; str. 11/37, 38; str. 8/3, 4; str. 9/15, 16; str. 10/27, 28; str. 11/39, 40,
- tremolo s poudarki – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 32/9–12, 33/21–24.

LESTVICE:

- durove in molove lestvice v tremolu s kadencami v hitrejših tempih.

ETUDE:

- E. Keune: Šola za mali bobnen, etuda št. 78, 79,
- F. Dupin: Méthode Rapide pour Xylophone/2. zvezek, etuda št. 8–10, tematska etuda,
- Lalo Davila: Contemporary Rudimental Studies & Solos,
- G. Bomhof: 21 solo's for Snare Drum,
- C. Wilcoxon: 150 Rudimental Solos,
- F. Epstein: Cymbalisms,
- Cirone/G. Whaley: The Art of Bass drum and Cymbal Playing.,
- E. Keune: Šola za timpane, etuda št. 38, 39, 88, 89,
- M. Goldenberg: Modern School for Xyl., Marimba and Vibraphone – 39 etud.

SKLADBE:

- L. Bernstein, arr. N. Iwai: West side story,
- Bizet/Baker: Suite from Carmen,
- N. Bardach: Repertoire-Schatzchen,
- B. Lyllof: Etude Royal for perc. et piano,
- N. Rimski-Korsakov: Čmrljev let.

ORKESTRSKI PARTI:

- J.- C. Tavernier: Percumania 1,
- J.- C. Tavernier: Percumania 2,
- J.- C. Tavernier: Pièces Classiques 1,
- J.- C. Tavernier: Pièces Classiques 2,
- B. Adamič: Sprenevedanja,
- J. Barnes: Poganski plesi,
- A. Reed: Armenski plesi,
- A. Hačaturjan: Gayne Ballet (M. Goldenberg - Modern School for Xyl., Marimba and Vibraphone),
- G. Gershwin: Porgy in Bess (M. Goldenberg - Modern School for Xyl., Marimba and Vibraphone),
- M. Ravel: Bolero.

KORAČNICE:

- B. Adamič: Tratata,
- V. Štrucl: Pozdravljena Slovenija, Zlatorog,
- W. Loffler: Dixie Parade.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- etuda iz preigrane snovi za mali boben,
- etuda za timpane,
- durova in molova lestvica v tremolu s kadenco v hitrejšem tempu,
- tematska etuda za ksilofon in skladba za ksilofon ali marimbo,
- orkestrski part in koračnica.

SKUPINA C1:**RAZVIJANJE RITMIČNIH IN TEHNIČNIH PRVIN:**

- tehnika igranja s štirimi palicami na marimbi (vibrafonu) – Burton ali Stevens.

LESTVICE:

- durove lestvice s štirimi palicami – 1. notranji palici,
2. zunanji palici – v paralelnih oktavah,
3. lestvice v razloženih akordih,
4. kadenca z vertikalnimi in izmeničnimi udarci.

ETUDE:

- F. Dupin: Méthode Rapide pour Xylophone/2. zvezek, etuda št. 8–10, tematska etuda,
- M. Ford: Marimba – Technique Through Music,
- Thomas L. Davis: Voicing and comping for Jazz Vibraphone,
- Ed Saindon: Berklee Practice Method Vibraphone.

SKLADBE:

- V. Monti/arr. J. L. Moore: Csardas,
- skladbe iz zbirk: E. Hatch: Challenge I,
N. J. Živković: Funny Marimba II,
N. J. Živković: Funny Vibrafon,
J. S. Bach: Dvoglasne invencije (dva izvajalca).

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- etuda in tematska etuda za ksilofon,
- durova lestvica s kadenco – 4 palice,
- etuda iz preigrane snovi za marimbo ali vibrafon – 4 palice,
- skladba za marimbo ali vibrafon – 3 oz. 4 palice.

SKUPINA C2:**RAZVIJANJE RITMIČNIH IN TEHNIČNIH PRVIN:**

- dvojni, trojni in četverni predložki – E. Keune,
- kvintola in sedmola,
- izboljšanje odboja palice pri dvojnem udarcu – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 16/1 - 6, str. 12/7,8,
- igranje poudarkov pri notah s piko – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 8/1, 2; str. 9/13, 14; str. 10/25, 26; str. 11/37, 38; str. 8/3, 4; str. 9/15, 16; str. 10/27, 28; str. 11/ 9, 40,
- tremolo s poudarki – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 32/9–12, 33/21–24.

ETUDE:

- E. Keune: Šola za mali bobnen, etuda št. 78, 79,
- C. Wilcoxon: Modern Rudimental Swing,
- D. Hammond: Snare Drum Solos,
- T. Igoe: Groove Essentials,
- C. Micalizzi: Groves for Drums & Bass,
- R. Silverman: Drumset 101,
- B. Fullen: Jazz Standards for Drumset,
- H. Smith: New Orleans Classic,
- R. Latham: Advanced Funk Studies,
- Birger Sulsbruck - Latin-American Percussion (1992).

SKLADBE:

- F. Dupin: Courtes Pièces (Album št. 2), VIII Crazy Dog,
- B. Bontempelli: Trois Nouvelles Etudes pour Batterie et Piano.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- etudi iz preigranih snovi za mali bobnen,
- etuda za komplet bobnov,
- solo za komplet bobnov,
- skladba za komplet bobnov s spremljavo klavirja.

8. razred

SKUPINA A:

RAZVIJANJE RITMIČNIH IN TEHNIČNIH PRVIN:

- različni načini igranja trojnih predložkov – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 21,
- tremolo pri mešanih notnih vrednostih – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 46, 47,
- tehnika igranja s štirimi palicami na marimbi (vibrafonu) – Burton ali Stevens.

LESTVICE:

- molove lestvice s štirimi palicami – 1. notranji palici,
2. zunanji palici – v paralelnih oktavah,
3. lestvice v razloženih akordih,
4. kadenca z vertikalnimi in izmeničnimi udarci.

ETUDE:

- J. Deleçluse: Méthode de Caisse-Claire, etuda št. 3, 4, 5,
- F. Dupin: Méthode Rapide pour Xylophone/2. zvezek, etuda št. 11, 12, tematična etuda,
- M. Ford: Marimba – Technique Through Music,
- E. Keune: Šola za timpane, etuda št. 40, 41, 43, 46, 47, 90, 91, 92.

SKLADBE:

- W. Treiber: Springtime,
- B. Molenhof: Waltz King,
- F. Passerone: Petites pieces, št. 3, 4.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- etuda iz preigrane snovi za mali bobnen,
- etuda za timpane,
- molova lestvica s kadenco – 4 palice,
- tematična etuda za ksilofon in skladba za vibrafon ali marimbo,
- skladba za tolkala s spremljavo klavirja.

SKUPINA B:

RAZVIJANJE RITMIČNIH IN TEHNIČNIH PRVIN:

- izboljšanje odboja palice pri dvojnem udarcu – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 20,
- različni načini igranja trojnih predložkov – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 21,
- tremolo pri mešanih notnih vrednostih – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 46, 47,
- razlika v tehniki igranja med tremolom v dvojnih udarcih in zaprtim buzz" tremolom – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 24, 25.

ETUDE:

- Lalo Davila: Contemporary Rudimental Studies & Solos,
- G. Bomhof: 21 solo's for Snare Drum,
- C. Wilcoxon: 150 Rudimental Solos,
- F. Dupin: Méthode Rapide pour Xylophone/2. zvezek, etuda št. 11, 12, tematska etuda,
- F. Epstein: Cymbalisms,
- E. Keune: Šola za timpane, etuda št. 40, 41, 43, 46, 47, 90, 91, 92,
- M. Goldenberg: Modern School for Xyl., Marimba and Vibraphone, 39 etud.

SKLADBE:

- V. Monti/arr. J. L. Moore: Csardas,
- M. Jordan: Xylo-galop,
- G. H. Green: Chromatic Foxtrot,
- A. Khachaturian/V. Eddy: Ples s sabljami.

SKLADBE ZA KORAKANJE:

- P. Stalmer: Drumbands En Avant,
- G. Boedijn: Rhythmic sounds,
- M. Schneider: Holiday on drums,
- G. Brinkman: Flying to the Moon,
- C. de Joode: Drum cocktail,
- S. Egberts: Drums a gogo.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- etuda iz preigrane snovi za mali boben,
- etuda za timpane,
- durova in molova lestvica v tremolu s kadenco v hitrejšem tempu,
- tematična etuda za ksilofon in skladba za ksilofon ali marimbo,
- skladba za korakanje.

SKUPINA C1:**RAZVIJANJE RITMIČNIH IN TEHNIČNIH PRVIN:**

- tehnika igranja s štirimi palicami na marimbi (vibrafonu) – Burton ali Stevens.

LESTVICE:

- durove lestvice s štirimi palicami – 1. notranji palici,
2. zunanji palici – v paralelnih oktavah,
3. lestvice v razloženih akordih,
4. kadenca z vertikalnimi in izmeničnimi udarci.

ETUDE:

- F. Dupin: Méthode Rapide pour Xylophone/2. zvezek, etuda št. 11, 12, tematska etuda,
- M. Ford: Marimba – Technique Through Music,

- Thomas L. Davis: Voicing and comping for Jazz Vibraphone,
- Ed Saindon: Berklee Practice Method Vibraphone.

SKLADBE:

- E. Sejourne: Bee et Lila,
- R. Wiener: Six solos for Vibraphone,
- R. Wiener: Five Marimba pieces for Anais.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- etuda in tematična etuda za ksilofon,
- molova lestvica s kadenco – 4 palice,
- etuda iz preigrane snovi za marimbo ali vibrafon – 4 palice,
- skladba za marimbo ali vibrafon – 4 palice.

SKUPINA C2:**RAZVIJANJE RITMIČNIH IN TEHNIČNIH PRVIN:**

- izboljšanje odboja palice pri dvojnem udarcu – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 20,
- različni načini igranja trojnih predložkov – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 21,
- tremolo pri mešanih notnih vrednostih – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 46, 47,
- razlika v tehniki igranja med tremolom v dvojnih udarcih in zaprtim buzz” tremolom – G. L. Stone: Accents and Rebounds, str. 24, 25.

ETUDE:

- C. Wilcoxon: Modern Rudimental Swing,
- D. Hammond: Snare Drum Solos,
- T. Igoe: Groove Essential,
- C. Micalizzi: Groves for Drums & Bass,
- R. Silverman: Drumset 101,
- B. Neely, R. Mattingly: Drums 1, 2,
- B. Fullen: Jazz Standards for Drumset,
- H. Smith: New Orleans Classics,
- R. Latham: Advanced Funk Studies,
- Birger Sulsbruck - Latin-American Percussion (1992).

SKLADBE:

- Deux Etudes pour Batterie et Piano.

OPOMBE:

Poleg že navedenih šol – metod, etud, skladb ipd., se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura.

IZPITNE VSEBINE:

- etudi iz preigranih snovi za mali boben,
- etuda za komplet bobnov,
- solo za komplet bobnov,
- skladba za komplet bobnov s spremljavo klavirja.

5. STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so vezani na operativne cilje predmeta (dejavnosti in vsebine), ki se od 2. razreda vsako leto preverjajo z izpitnim nastopom.

V prvih dveh razredih nižje stopnje učenci vzporedno razvijajo tehniko igranja na malem bobnu in ksilofonu. Razumejo in igrajo notne vrednosti celinke, polovinke, četrтинke, osminke, triole in šestnajstinke.

V 4. razredu razumejo in igrajo šestnajstinske triole in sekstole z istoimenskimi pavzami v četrтинskem in osminskem taktovskem načinu. Razumejo in igrajo piko pri posameznih notnih vrednostih. Na malem bobnu obvladujejo igranje akcentov, enojnih predložkov in tremola v šestnajstinkah. Na ksilofonu tekoče igrajo durove lestvice in skladbe s tremolom. Na vibrafonu obvladajo osnove pedalizacije. Komplet bobnov igrajo po presoji pedagoga – glede na sposobnost in željo učenca.

Ob koncu nižje stopnje morajo učenci pri izvajanju že kazati razumevanje različnih glasbenih stilov (klasika, jazz ...). Razumejo in igrajo etude v različnih taktovskih načinih (tudi v 5/8, 7/8, 9/8, 12/8). Na ksilofonu tekoče igrajo durove in molove lestvice s kadencami. Pri igranju skladb na vibrafon uporabljajo pedalizacijo. Razvijajo tehniko igranja na tamburinu, trianglu, kastanjetah in timpanih. Na vseh inštrumentih tekoče igrajo etude s tremolom. Skladbe izvajajo tekoče in z izrazom.

Na višji stopnji se pouk, zaradi kompleksnosti igranja tolkalnih inštrumentov, glede na želje, nadarjenost, potrebe učencev in glasbenega okolja deli na tri skupine:

- skupina A je namenjena zelo nadarjenim učencem, ki so s poukom tolkal začeli že pred priporočljivo starostjo (9 let) in lahko tako nadaljujejo z šolanjem do vpisa na UMG (Umetniško gimnazijo),
- skupina B je namenjena učencem, ki v domačem okolju igrajo v simfoničnih orkestrih in pihalnih orkestrih in tako nadaljujejo z razvojem tehničnih prvin in s spoznavanjem orkestrske literature za posamezne tolkalne inštrumente,
- skupina C se deli na dve podskupini; C 1 je namenjena učencem, ki želijo nadaljevati intenzivno učenje in igranje idiofonov (ksilofon, marimba, vibrafon ...), C 2 pa je namenjena učencem, ki želijo nadaljevati intenzivno učenje in igranje membranofonov (mali boben, komplet bobnov ...) in jim tako naknadno omogoča tudi vpis na UMG, smer Jazz. Po presoji pedagoga in želji učenca lahko začnejo tudi z igranjem latinskoameriških tolkal.

Učenci spoznajo in igrajo ritmične posebnosti (kvintola in sedmola). Na malem bobnu obvladujejo igranje dvojnih, trojnih in četvernih predložkov in tremola v različnih podelitvah (skupina A, B, C2). Na vibrafonu in marimbi razvijajo tehniko igranja s štirimi palicami (skupina A, C1). Na ksilofonu igrajo lestvice, etude in skladbe z dvema palicama v hitrejših tempih, prav tako ob pomoči pedagoga preigravajo orkestrsko literaturo za šolske in druge orkestre (skupina B). Na kompletu bobnov razvijajo koordinacijo in načine igranja v posameznih glasbenih stilih (rock, pop, jazz ...). Pri tem uporabljajo tudi pedagogove in lastne transkripcije ritmov, prehodov in solov (skupina C2).

6. DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Temeljna naloga, ki jo morajo učitelji izpolniti, je razvijanje glasbenega čuta pri učencih in ustvarjanje potrebe po muziciranju. Tako dosežena glasbena znanja morajo postati pomemben del splošne kulture vsakega učenca.

Zaradi individualnega pristopa k učencu ter zaradi upoštevanja njegovih fizičnih, psihičnih in glasbenih dispozicij naj učni načrt za pedagoga ne pomeni neke toge obveznosti, temveč naj s sistematično razvrščenim gradivom nakaže posamezne težavnostne stopnje, ki učitelju služijo za orientacijo in pomoč pri razvoju mladega glasbenika.

Pri pouku se približno tretjina učnega časa porabi za tehniko, druga tretjina za etude in tretja za druge skladbe – literaturo. Posebno na nižji stopnji je treba veliko pozornosti nameniti pravilni drži in nadzoru palic, razvoju tehničnih prvin in otrokovih slušnih zaznav. Na višji stopnji se več časa posveti izdelavi skladb in s tem povezanega glasbenega izraza, pri čemer se upošteva učenčeva individualna sposobnost.

Pomembni so tudi nastopi. Učenci morajo nastopati ves čas izobraževanja – individualno ali skupinsko. Uspešno nastopanje se upošteva pri oceni.

7. IZVEDBENI STANDARDI IN NORMATIVI

Materialni pogoji

Učilnica mora biti dovolj velika, svetla, pouku tolkal primerno akustično in zvočno izolirana, z vsemi tolkalnimi inštrumenti, ki jih učenec potrebuje pri pouku.

Opremljena mora biti z ustrežno uglasenim klavirjem ali pianinom, z elektronskim metronomom in avdiosredstvi. Ker so učitelji tolkal izpostavljeni višjim nivojem zvoka, naj pri svojem delu uporabljajo primerno in ustrezno osebno varovalno opremo. Ob učilnici je potreben primeren prostor za vajo.

Pogoji za vpis

Primerna starost in glasbene ter fizične dispozicije za igranje na tolkalih, ki jih kandidat dokaže na sprejemnem preizkusu.

Preverjanje in ocenjevanje

Znanje preverjamo in ocenjujemo pri pouku, na internih in javnih nastopih ter ob zaključku šolskega leta pri izpitih. Ocene oblikujemo v skladu s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v glasbenih šolah.